

Haugesund, 10. desember 2021

Innspill til Nakstad-utvalget,

Haugaland Næringspark, lokalisert på Gismarvikhalvøya i Tysvær kommune, Rogaland, er Norges største ferdigregulerte næringspark med 5 000 dekar regulert for industri. Eierkommunene Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord og Bokn, har som målsetting at dette skal være et godt sted for etablering av større energi og arealkrevende industri og de nye grønne arbeidsplassene i vår industriintensive region.

Næringsparken ligger tett på Kårstø Prosessanlegg og Hydro Aluminium Karmøy, og ligger i et sentralt industriknutepunkt med kun 35 min til Stavanger sentrum når Rogfast er ferdig. Næringsparken har i løpet av de siste 20 årene, etablert eget havneområde med dypvannskai, infrastruktur som vann, fiber etc. Flere tomter er solgt og det er allerede aktivitet i parken. Strømtilgang har vært den største utfordringen for å lande de store etableringene.

Statnett søker nå konsesjon for en ny 420kV-linje med transformatorstasjon som skal lokaliseres i næringsparken og forsyne hele regionen med strøm. Statnett peker også på at dette er et sterkt punkt for å ta imot strøm fra Utsira Nord når havvindfeltet kommer i drift omkring 2030. Linjen og transformatorstasjonen er planlagt ferdigstilt i 2026.

Næringsparken var med til siste slutt i JBIs tomtevalgspesess for ny batterifabrikk, som dessverre ble avsluttet av partnerskapet (Equinor, Hydro og Panasonic) i slutten av november i år. Vi fikk likevel en god bekreftelse på at vi er en av de få klare lokasjonene i Norge for denne type industri.

I vårt arbeid med grønne kraft- og arealkrevende industrietableringer i næringsparken støter vi følgelig på problemstillinger som er relevante for deres arbeid.

Foto: Haugaland Næringspark, høsten 2021.

Effektiv ressursutnyttelse - utnytte etablert infrastruktur og investeringer

Nasjonalt har man mange regioner med utilstrekkelig nettkapasitet for å realisere mulig vekstpotensial gjennom etablering av grønn næringsvirksomhet frem mot 2030. Langt fra alle har ferdigregulerte tomter til næringsvirksomhet eller gjort store investeringer i form av infrastruktur per i dag. Med det i mente må vi huske at Norge konkurrerer i et europa- og verdensmesterskap om de store industrietableringene. Tid er en avgjørende faktor for å vinne denne konkurransen.

I det videre arbeid og planlegging for denne type etableringer er det viktig at man prioriterer lokasjonene som er klare og har gjort investeringer både i regulering og infrastruktur og der forutsetninger for industri og kompetanse ligger til grunn.

Dette er lokasjoner hvor reguleringsarbeidet er gjort, og infrastruktur allerede er utbygd.

Natur og miljøhensyn

Det koster natur å bygge ut strømmettet, så selv om man skal kutte behandlingstid er det viktig at det ikke går på bekostning av viktige prosesser for natur- og miljøhensyn. I vår region har kommunene klart å gå sammen om å peke ut *en* lokasjon hvor de nye, grønne industriene og arbeidsplassene skal etableres. Det gjør det enklere med infrastruktur og man slipper å bygge ned natur i samtlige eierkommuner for å bygge hver sin næringspark. Støre-regjeringen har satt jordvern høyt på agendaen, og man er nødt til å ha et bevisst forhold til konsekvensen av store industriutbygginger. Haugaland Næringspark mener det vil være fornuftig å ha en område-tilnærming til nettutbygging, slik at man får bygd færre, men sterkere linjer. Ved en slik tilnærming har man også mulighet til å prioritere områder i henhold til regjeringens ønske om størst mulig grad videreføring av våre naturressurser i regioner med allerede etablert industri og kompetanse og bygge videre på eksisterende verdikjeder.

Økt bruk av tilkobling på vilkår

Vi ser på det som positivt og nødvendig, at Solberg-regjeringen åpnet for tilkobling på vilkår gjennom endring av NEM-forskriften tidligere i år. For å utnytte eksisterende nettinfrastruktur mener vi at alle næringsaktører med mulighet for det, bør tilkobles på vilkår. Særlig når det kommer til elektrifisering av sokkelen, som trekker store mengder fornybar kraft fra Vestlandet som eller kunne blitt brukt til industrietableringer på land. Samtlige eksisterende plattformer har mulighet til å slå over til gass ved behov, og bør derfor kobles til på vilkår. Hurdalsplattformen sier at man skal sørge for videre elektrifisering av olje- og gassfelt, samtidig som det sikres tilstrekkelig fornybar kraft til ny- og eksisterende industri på fastlandet. Økt bruk av tilkobling på vilkår vil støtte opp under dette. Per i dag har vi en svært høy oppetid på strømmettet i Norge, som synliggjør at det fremdeles er kapasitet i nettet.

Kriterier for prioritering av kunder

I områder med stor pågang for tilkobling og/eller knapphet på strøm/nettkapasitet, bør man etablere kriterier for prioritering. Vi mener et minimumskrav til arbeidsplasser per brukte MW *kan* være et godt kriterium som støtter opp under politiske føringer. Det vil også dempe konfliktgrunnlaget ved naturinngrep, da lokalsamfunnene i større grad vil se verdiene som tilfaller dem som følger av etableringen.

I likhet med konsesjoner bør reservasjoner av nettkapasitet gis med forbehold om en viss framdriftsplan. Det gir exit-mulighet for nettselskapene dersom oppstart ikke skjer innen en viss tid, og frigjør oppbundet kapasitet i nettet til annet forbruk. Ved å stille slike krav vil man kunne sile ut umodne prosjekter og få inn nye etableringer innen rimelig tid dersom andre likevel ikke gjennomføres.

Oppsummert er våre innspill:

- **Prioritere utbygging av nett i områder hvor investeringene og naturinngrepene allerede er gjort, hvor etableringene og arbeidsplassene kan komme raskest.**
- Man bør ha en områdetilnærming til nettutbygginger for å kunne ta høyde for nok kapasitet når man først går i gang med utbygging og nedbygging av natur.
- Flest mulig næringstilkoblinger på vilkår, for å utnytte eksisterende strømnnett bedre. Alle elektrifiseringsprosjekter av sokkelen med mulighet for det, bør tilkobles på vilkår.
- For å prioritere i områder med stor pågang kan det muligens være smart at man etablerer minimumskrav til antall faste arbeidsplasser per brukte MW.
- Stille krav om framdrift innen viss tid fra gitt tilkobling for å sikre at man ikke reserverer kapasitet som andre kunne brukt til verdiskaping i mellomtiden.

Beste hilsen,

Tiril Fjeld

Daglig leder | tlf: 404 82 788

Haugaland Næringspark

www.haugaland-park.no